

(Folytatás az 1. oldalról.)

baden használhatjuk, s használjuk. Az Európai Gazdasági Bizottság kategóriái szerint a Tisza Tokajig jó vízi útnek minősül, bár sokat javítana rajta egy duzzasztómű, Csongrád térségében. Az eddigi három vezlépes (Tiszalök, Kisköre, Bezdán) lehetővé teszi, hogy az EGB új szabványainak megfelelően, az eddigi 300, 400 tonnás uszályok helyett akár 1800 tonnások is közlekedhessenek. Sajnos a régi kikötők technikailag előregedtek, a mai normáknak csupán a tokaji felel meg, s itt a nélkülözhetetlen vasúti-közúti csatlakozás is biztosított. A belső szállítást elősegítő rakodók dolgában már némileg jobb a helyzet, de új, nemzetközi igényeket kielégítő kikötőket követel a Tisza.

Szegeden az év második felében válik üzemképessé egy ilyen létesítmény — az eddig teli kikötőnek használt boszorkányszigeti medence kikötő, melyet közúti-vasúti csatlakozással, valamint darukkal látnak el. (Szeptemberben érkező jugoszláv uszályok avatják majd fel.) Szeged környékén, az algyői gabonarakodó, illetve a csongrádi rakodó érdemel említést, mivel ezek szerepe a jövőben megnövekedhet.

A Tiszán ömlesztett áruk, darabárúk, építőanyag és mezőgazdasági termények szállíthatók nagy mennyiségben és olcsón. Ehhez természetesen új uszályokra, befektetésre lenne szükség, amire a mostani gazdasági körülményeink között nehezen jut pénz.

— *Maradnak hát a régi uszályok és az ígéretes lehetőség, melyről nem lenne szabad lemondanunk. De ha már itt tartunk, megkérdezném, mi a helyzet a*

személyszállítással, a vízi turizmussal, hiszen, ha jól tudom, ennek a háború előtt voltak hagyományai.

— Személyszállításról nemigen beszélhetünk, hacsak a sétahajózást nem említjük. Érdemes lenne elgondolkodnunk ezen is a jövőben. Szárnyashajókkal ugyanis megoldható volna a Csongrád—Szeged és a Szeged—Kanizsa—Zenta közötti személyszállítás. Vízi úton gyorsabban elérhetnénk ezekben a városokban, mivel a kikötők a városközpontokban, vagy azok közelében találhatóak, illetve gyorsan és olcsón kiépíthetők. A valódi problémát ez esetben is a hajópark hiánya jelenti.

A vízi turizmusról viszont elmondhatjuk, hogy fellendülőben van. A nyári szezonban egyre többen indulnak vízi túrára a Tiszán, s ehhez mára egyre több felület biztosított. A sportos vendégeket szépen kiépített vízparti kempingek várják, s kitűnő térképek állnak rendelkezésükre. (A vízi turizmus híveinek ajánlhatnánk egy kiadványt, melyet a Szabolcs-Szatmár Megyei Természetbarát Szövetség-nél szerezhetnek be. Az Engi Kiss Tibor szerkesztette füzetben sok hasznos információt, tanácsot találhatnak.)

„Hajózni kell!” — mondják a régiek, és ha árhumán, jégzajlás nem akadályoz ebben, miért ne hallanánk meg üzenetüket. A Tisza a jövőben is a legolcsóbb vízi út marad, s a jelen szorító gazdasági körülmények között vétek lenne megelégedni erről!

A szőke folyó titkai

sú, sekélyebb szakaszok; még az ártereken is gyakran otffejtkeznek, lustaság és patópálság okából.

A *harcsa* pedig? ... Nos, ő a meredek partok alá, a mély gödrökbe szereti befészkelni magát, onnan indul holdas éjjel rablókörútjára. Minthogy az éles ész nem sajátja, gyakran szorul benn varsában, megfogja az átkötő horga is — nem túl nehéz hozzájutni... Mi kerülhet még a jó tiszai halászlébe? Minden! Itt van például a *márna*, ami jó izt

ad a lének, ámbar úgy meg van tüzdelve szálkával, hogy annál jobban már nem is kell. Egyébiránt ugyanott él, ahol a kecsge — a vizek sodró mélyén. A *balin* viszont a felszín lakója, itt hajkurássza a kishalakat, látástól vakulásig. Íze akár a márné, szálkája sem kevesebb... Az igazi inyecsek *süllőt* is ajánlanak a halászlébe — de csak a fejét, a többi sütni kell. A *süllő* is rablólal, de a balin ellentété — a víz mélyén él halkacsóndben, nem veri nagy-

dobra, hogy ki ő, emberben is van ilyen... Végül pedig ne feledkezzünk meg a *kecsgek* hadáról, mely az alaplé nélkülözhetetlen eleme. S hát igen, van még pár hal, amit ha beleteszünk a lébe — olyan fölfokozott és pazar izhatásban részesülünk, hogy meg sem állunk a harmadik tányérig. Nem is áruljuk el, hogy mik ezek, már így is túl sokat mondtunk — s különben is, a tiszai halászlé lényeges szervezőeleme a misztika, a titok...

veszik komolyan őket sem a szabályt, miszerint a partfürdő, a lapos és a Tápén kijelölt partszakaszon, valamint a szegedi úszóházon a kosarakban, illetve a mellettük kihúzott bójákon kívül máshol sehol sem szabad a Tiszába mártózni.

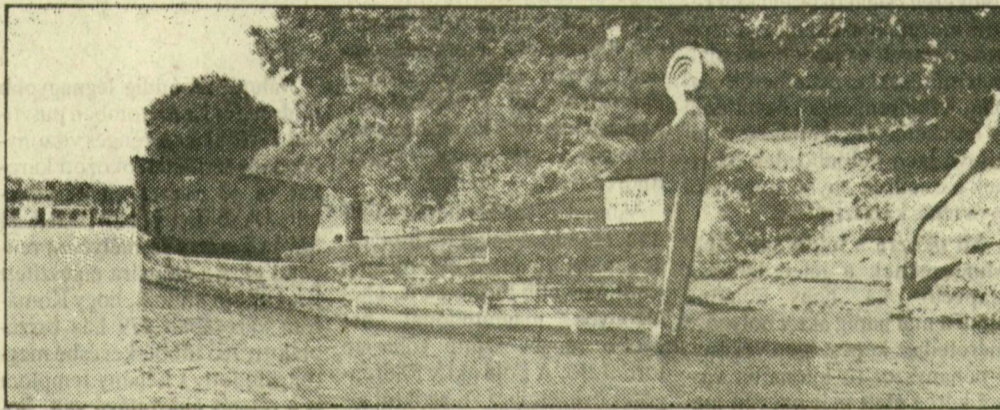
Más a virtus, hogy láda sörért, de még egy üvegért is Weismüllerek születnek, kétes dicsőség reményében. A Tisza átúszása nem nagyobb teljesítmény, mint hallottam Savanya Imrétől, a vízrendészeti kapitány parancsnokától, mintha valaki partközélen árral szemben 200 métert megtesz. S ott még hajótól, csónaktól sem kell tartania. Nincs ugyanis biztosíték, időben észreveszik-e azok az alkalmi bajnokokat. A Foka és a Mahart lomha vízi járművei több száz méter után bírnak megállni, valójában képtelenek az esetleges tragédiát megelőzni. A sokasodó strandolók figyelmébe ajánlható még: a partrészi mederfenéken számtalan láthatatlan veszély rejlik. A Foka-telep egykori helyét például költözés után nem takarították, úgy hogy elég kockázatos ott fejeseket ugrani. Mint lenn, a másik végén, az új kikötő betonmeredélyének tetejéről.

Tettünk egy kört a határ felé is, arra nem kevésbé szebb, de még érintetlenebb a víz, a part. Lehet, idén utoljára jellemezhető így a Boszorkánysziget környéke. Úgy lehet, jövőre ez sem csak a halászkok, horgászok paradicsoma lesz, a kihasználatlan kikötő is lassan szabad stranddá válik. Mjénk a Tisza, birtokba vesszük, s ez rendjén is van. A torkolat felé szaporodnak az üdülők, lassan Tápéig terpeszkedik a Tiszavirág telep is. Egymást érik a stégek, s mintha idén több lenne a csónaktulajdonos is. Vigyázzunk a folyónkra és vigyázzunk magunkra!

A hűvös június ellenére idén már annyi holttestet találtak a Tiszában, mint tavaly, a szezonban együttvéve. Igaz, több volt az öngyilkos és az ismeretlen, de gondoljanak az algyői bal-esetre: vízbe fulladt szívbeteg nagyapára, és 11 éves unokájára, aki nem tudott úszni. S a fekete krónika folytatódik tovább. Négy nappal ezelőtt láttak utoljára egy Sárgán fürdőző férfit, tegnapielőtt pedig egy ismeretlen holttestet találtak a Boszorkányszigetnél. Talán öt hiányolják az üdülőtelepen?

Az összeállítást Farkas Csaba, Mag Edit, Nagy László és Varga Iván készítette.

Tiszta a Tisza

Tiszta a Tisza, jó lenne, ezt hallani! Dobler Lászlónétól, az Atikövizig mérőközpontjának vezetőjétől kértem felvilágosítást a víz minőségéről.

— *Hol vannak a mérési pontjaik?*

— Egész pontosan Mindszentnél, a 216,2, Tápénál a 177,5, Tiszaszigetnél a 162,5 folyamkilométereknél, Csongrádon, a befolyó Hármas-Körös második folyamkilométerénél, a Szegeden betorkolló Marosnál és Makón, a 24,3 folyamkilométernél.

— *Milyen időközönként tartanak vizsgálatot?*

— Tápén, Tiszaszigeten és Makón évente ötvenkétszer, vagyis, hetente. Mindszenten, a Körösön, valamint a Tisza—Maros találkozásánál huszonhatszor mérünk. A vizsgálatok ilyen gyakorisága elegendő a korrekt értékeléshez. Üvegedényben, mintegy 5 liter vizet gyűjtünk, ügyelve arra, hogy a sodorvonalból való legyen.

— *Milyen szempontokat vesznek figyelembe?*

— Még a helyszíneken vizsgáljuk a víz küllemét, látható-e habzás, olajfolt vagy színelváltozás. Ott mérjük a hőmérsékletet is. Műszaki irányelvek határozzák meg a felszíni vizek ellenőrzését. A minőséget integrált követelmények szerint 23-féle komponensre vizsgáljuk. S havonta egy alkalommal informálódhatunk eljárásainkkal a víz nehézfém tartalmáról, például a cink, a higany, az ólom vagy a réz mennyiségéről. Biológiai szempontból érdekes az algaszám-meghatározásunk (főként nyaranta) és a víz klorofiltartalma köbméterben számolva. A megyei köjál végzi a Tisza bakteriológiai kontrollját.

— *A júniusi adatok szerint értékelné a Tisza vízminőségét?*

— Megnyugtatóak a múlt havi adatok. Tápénál első-, Tiszaszigetnél pedig második osztályú, vagyis fürdésre minden tekintetben alkalmas.

Különbben az idei vízjárás előnyösen befolyásolta a folyó minőségét, jól tettek a gyakori esőzések, nem alakultak ki pangó vizek. Áradás közben is frissült a Tisza, de önmagában a folyás is tisztító hatású. A hidrometeorológiai jelentés szerint a Tisza középvízállása Szegednél 253 centiméter volt átlaghőmérséklete 18

Celsius-fok. 203 napos órát számláltak. Másodpercenként 1120 köbméter folyt le.

A júliusi paraméterek augusztusban készülnek az összesítéskor, reméljük, csak jobbak lesznek.

Szabad strandok

Szeliden fodrozódik a Tisza, néhol olyan sima, mint a tükör. A vízi rendőrök 135 löerős Volvo-motoros csónakjával előbb fölfelé, Algyőnek indulunk. Kevesen napoznak és elvétve találkozzunk csupán néhány elszánt horgásszal is. Megkapó a természet csöndje, nyugalma. Hét eleji délelőtt, munkanapi, ilyenkor nincs ideje a szegedieknek a Tiszára. Bár csak annyiból állna most a dolgunk, hogy gyönyörködjünk a magunk után hagyott, motorkavarta szőke habokban, a parti bozótos zöldjében, a szívós gyökerekkel kapaszkodó hatalmas fában, a fehéresen csillogó homokpadokban, ahonnan váratlanul röpönnék magasba a gémelek.

Horváth Géza törzsszászlos úgy ismeri ezt a vízi világot, mint a tenyerét. És a szegedi ember fürdőző szokásait is. Úgy igaz, ahogy mondja, ahol mi egyszer partot foglalunk, tilthatnák bárholyan is, csak visszajárunk oda. Mint a vízitelep előtti szabad strandra, a-Sárga üdülőtelep végén, a régi kikötő bejárata elé, a homokos partra, vagy a hajójavító alatti lankás tisztásra, vagy éppenséggel a tápéi, algyői strandra, hogy ne távolodjunk el messzebb városunktól. Ezek az általunk közkezdvelt fürdőhelyek, amiről a hivatalok nem hajlandók tudomást venni, mert pont ezek azok is, ahonnan hiányoznak a biztonságos strandolás föltételei. Bójákkal, ladikos mentőőrök rendszeresítésével mindegyiket legalíssa lehetne tenni. S akkor egyszeriben fölöslegessé válna a kékefehér csónak ellen szövetkező sumák cinkosságunk, ami egy mondatba foglalható: jön a rocsó... — hallatlan nevelésesen iszkolnak kifelé a fürdőzők, bár csak addig szárítkoznak a parton, mint a rendőrmotoros kellő távolságba ér. Mégiscsak groteszk ez a színjáték! Megszomorú, mert oka a pénztelenségben rejlik, vélik a rendőrök, akik tanúi a több éves eredménytelen vitának, a teljesítetlen ígéreteknek. Így aztán se bolyasor, se képzett őr, persze, hogy nem

kikötő bejárata elé, a homokos partra, vagy a hajójavító alatti lankás tisztásra, vagy éppenséggel a tápéi, algyői strandra, hogy ne távolodjunk el messzebb városunktól. Ezek az általunk közkezdvelt fürdőhelyek, amiről a hivatalok nem hajlandók tudomást venni, mert pont ezek azok is, ahonnan hiányoznak a biztonságos strandolás föltételei. Bójákkal, ladikos mentőőrök rendszeresítésével mindegyiket legalíssa lehetne tenni. S akkor egyszeriben fölöslegessé válna a kékefehér csónak ellen szövetkező sumák cinkosságunk, ami egy mondatba foglalható: jön a rocsó... — hallatlan nevelésesen iszkolnak kifelé a fürdőzők, bár csak addig szárítkoznak a parton, mint a rendőrmotoros kellő távolságba ér. Mégiscsak groteszk ez a színjáték! Megszomorú, mert oka a pénztelenségben rejlik, vélik a rendőrök, akik tanúi a több éves eredménytelen vitának, a teljesítetlen ígéreteknek. Így aztán se bolyasor, se képzett őr, persze, hogy nem

Szegedi halászlébe valók

Most pedig lássuk, *mi féle* halak kellenek a jó tiszai halászlébe? A régi vízi emberek így mondták vala: „sok kecsge, elég ponty és kevés harcsa...”. — Ezt persze, manapság meglehetősen nehéz leutánozni, a szegedi Tiszában alighanem, épp kecsgeből van a legkevésbé. Igen, ez a cápaformájú, rejtelmes hal, melynek húsa olyan színű, akár az érett ringló belseje — nos, évről évre fogyvást fogyatkozik. Ugyanakkor ennek ellentmondani látszik, hogy a halászkok meglehetősen sokat fognak fajtájából — a titok nyitja azonban nem a kecsgek számosságában rejtezik, hanem a tükörhálóban, amelynek szeméi közt rengeteg tüskéjével azonnal fönnakad e hal, ha csak hozzáér, akkor is. Megfogatközásának oka a vízszennyezésben keresendő elsőrendben, ami jórészt kipusztította a táplálékaul szolgáló, különféle apróbb-nagyobb vízi boldogtalanságokat — így például a tiszavirágot, mely

valaha felhőkben rajzott a szőke folyó felett. Kecsege tehát ritkán kerül a szegedi halászlébe, tartózkodási helyei pedig — a bográcson kívül — a Tisza legmélyebb és minél gyorsabb folyású szakaszai, a kanyarok külső íve, ahol partnak vágódik a sodrás, örvénylik és rohan a víz.

Tegyünk hát a halászlébe pontyot, abból, hál' istennek, egyelőre van elég. A vérbeli hallélfőző azonban a tógazdaságban előállított pontyoktól mereven elhatárolja magát — kizárólag iramló Tisza-vízben edzett vadpontyot rak bográcsba. Ehhez azonban tán még nehezebb hozzájutni, mint a kecsgehez — legfőljobb varsában fogózik meg nagy ritkán egy-egy, olykor pedig a kerítőlától hagyja magát becsapni, ámbar onné, ha már szükül a kör, gyakorta kiugrik. Szóval, nem egyszerű hozzájutni... Tartózkodási helyei — a kecsgevel ellentétben — az andalgó folyá-

Dollárért, márkáért...

„Valutás” áruház nyílt Szegeden

Sokan fogadták örömmel a hírt az elmúlt napokban, hogy a kormány szabadabá teszi a valutaszámlekat. Ezentúl idehaza is könnyebben elköltheti a konvertibilis valutáját az, aki úgy dönt, nem Bécsben akar bevásárolni. Szerencsére a szegedieknek ezentúl lesz is hol, hiszen megnyitotta kapuit a vásárlók előtt a Vidia Kereskedőház Rt. konvertibilis valutáért árusító áruháza. A Marx téren, az ipari vásár a pavilonjában ezentúl áruházi választékkal vár-

ják a vásárlókat. A tízmillió forintos árukészletben többek között italokat, dohányárut, édességeket, kisebb ajándéktárgyakat, karórákat, kozmetikai cikkeket, ékszereket kínálnak valutáért. De az is megtalálja amit keres a Vidia Marketban, aki műszaki cikket, háztartási berendezést, vagy sportruházatot szeretne vásárolni. Tervezik, hogy a közeljövőben autoalkatrészeket is kínálnak majd a megszüpült üzletben. Természetesen ezt is konvertibilis valutáért.